

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Vilniaus Ignalinos atominė elektrinė

2009-08-05

Nr. (1-15)-D8-6768

I 2008-07-19

Nr. 10S-3418(15.5)

SPRENDIMAS DĖL IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS TRUMPAAMŽIŲ LABAI MAŽO AKTYVUMO RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ KAPINYNŲ KOMPLESKO ĮRENGIMO GALIMYBIŲ

1. **Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas** – Vilniaus Ignalinos atominė elektrinė, Ignalinos AE, Drūkšinių kaimas, LT-31500 Visaginas, tel. (8 386) 24266.
2. **Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas** – Lietuvos energetikos instituto Branduolinės inžinerijos problemų laboratorija, Breslaujos g. 3, LT-44403 Kaunas, tel. (8 37) 401891.
3. **Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas** – trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimas.
4. **Planuojamos ūkinės veiklos vieta** – esamos Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) teritorija, Visagino savivaldybė, Utenos apskritis.
5. **Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.**

Trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno kompleksą sudarys buferinė saugykla, kurioje bus kaupiamos IAE trumpaamžės labai mažo aktyvumo atliekos iki jų laidojimo, ir laidojimo moduliai.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtos dvi vietos buferinės saugyklos įrengimui: pirmoji (prioritetinė) – buvusio trečio IAE bloko aikštelėje, antroji – šalia kapinyno laidojimo modulių. Buferinės saugyklos eksploataciją, truksiančią 30 metų, numatoma pradėti 2010 m. pabaigoje. Pasibaigus eksploatacijai, saugykla bus išmontuota. Buferinėje saugykloje bus matuojamas atvežamų supakuotų radioaktyviųjų atliekų aktyvumas, jos bus čia kaupiamos, vėliau išvežamos į laidojimo modulius. Buferinėje saugykloje bus galima sukrauti iki 4000 m³ radioaktyviųjų atliekų pakuočių.

Atliekant poveikio aplinkai vertinimą nagrinėtos dvi kapinyno laidojimo modulių įrengimui tinkamų vietų alternatyvos: pirmoji yra šalia laikinosios panaudoto branduolinio kuro saugyklos ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių ir saugyklų, antroji – pietvakariniame IAE teritorijos pakraštyje šalia IAE pramoninės aikštelės. Pirmąją aikštelę planuojamos ūkinės veiklos užsakovas įvardina prioritetine, nes alternatyvų analizė parodė, kad čia palankesnės hidrogeologinės, seismologinės ir tektoninės sąlygos.

Planuojama įrengti tris antžeminės konstrukcijos laidojimo modulius, kiekvienoje tilps apie 2000 m³ supakuotų atliekų. Radioaktyviųjų atliekų pakuotės bus kraunamos keliais aukštais ant dirbtinio pagrindo, sudaryto iš gelžbetonio ir geotekstilės, ir izoliuotos nuo aplinkos gruntinių ir dirbtinių medžiagų sluoksniais. Pirmojo laidojimo modulio eksploatacija prasidės ne anksčiau kaip 2011 m. Laidojimas tęsis iki IAE eksploatacijos nutraukimo pabaigos. Planuojama, kad paskutinį kartą radioaktyviosios atliekos bus laidojamos apie 2040 metus, po to kapinynas bus uždarytas ir prasižės jo institucinė priežiūra, kuri truks 100 metų (30 metų aktyvi, o 70 metų pasyvi).

6. **Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas.**

Aplink laidojimo modulius numatomas žiedinis drenažo kanalas gruntinio vandens lygio sumažinimui ir jo nukreipimui į lietaus kanalizacijos sistemą.

Skystos radioaktyviosios atliekos, susidariusios eksploatuojant buferinę saugyklą, bus surenkamos ir pervežamos į IAE skystųjų radioaktyviųjų atliekų perdirbimo kompleksą.

Darbuotojų patogumui ir saugumui bus įrengtos sanitarinės patalpos su tualetais, dušais ir praustuvais ir administracinės patalpos darbuotojų poilsiui, administracinės įrangos laikymui ir įrankių saugojimui.

Normalios eksploatacijos sąlygomis jokių nekontroliuojamų nuotekų iš laidojimo modulių į aplinką nenumatoma. Laidojimo modulių pagrindo plokštė, technologinės sistemos ir komponentai, naudojami potencialiai radioaktyvių skysčių surinkimui, bus suprojektuoti taip, kad galimas nuotekas visiškai izoliuotų nuo bet kokios galimos sąveikos su aplinkos vandenimis. Laidojimų modulių eksploatavimo metu susidarantys skysčiai, laidojimo operacijos metu į juos patekęs lietaus vanduo, taip pat nuotekos iš dušų ir prausyklų bus surenkamos į kaupimo talpas. Bus atliekama šio vandens radiacinė kontrolė. Priklausomai nuo kontrolės rezultatų, vanduo bus perpumpuojamas į specialų skystųjų radioaktyviųjų atliekų transportavimo konteinerį ir vežamas perdirbti į IAE skystųjų radioaktyviųjų atliekų apdorojimo kompleksą arba išleidžiamas į lietaus nuotekų surinkimo sistemą. Nuotekos į lietaus surinkimo sistemą bus išleidžiamos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, gavus Leidimą išmesti į aplinką radionuklidus, su sąlyga, kad neviršijamos Leidime nurodytos ribinės aktyvumų vertės.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

Utenos apskrities viršininko administracija 2008-11-11 raštu Nr. (1.50.)-6-1863 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai su pastaba.

Visagino savivaldybės administracija 2008-11-17 raštu Nr. (4.17)-1-4242 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija 2009-02-09 raštu Nr. (12.6.41)-22.1-110 ir 2009-06-26 raštu Nr. (12.6.41)-22.1-480 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos teritorinis padalinys 2008-11-17 raštu Nr. 2U-635 ir 2009-07-15 raštu Nr. 2U-(13.3)-363 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2009-01-06 raštu Nr. 9.4-13(9.4.) ir 2009-06-26 raštu Nr. 9.4-1759(9.4.) pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

Sveikatos apsaugos ministerija 2009-02-18 raštu Nr. 10-981 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas.

Apie parengtą planuojamo trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimo poveikio aplinkai vertinimo programą paskelbta laikraščiuose: „Lietuvos rytas“ 2008-04-17, „Sugardas“ 2008-04-17, „Nauja vaga“ 2008-04-19, „Zarasų kraštas“ 2008-04-25.

Apie galimybę susipažinti su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir apie planuojamą jos viešą pristatymą visuomenė buvo informuota laikraščiuose: „Lietuvos rytas“ 2008-09-18, „Sugardas“ 2008-09-18, „Zarasų kraštas“ 2008-09-19, „Nauja vaga“ 2008-09-20. Su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita buvo galima susipažinti Visagino miesto savivaldybėje, Ignalinos atominės elektrinės informacijos centre ir Ignalinos atominės elektrinės interneto tinklalapyje. Viešas supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita vyko 2008-10-03 Visagino miesto savivaldybėje. Nei iki viešo supažindinimo, nei po jo visuomenės pasiūlymų dėl planuojamo trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimo poveikio aplinkai vertinimo negauta.

9. Tarpvalstybinės konsultacijos.

Vadovaujantis JTO Poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo) konvencijos nuostatomis, buvo atliekamas tarpvalstybinio trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimo poveikio aplinkai vertinimas.

Aplinkos ministerija 2008-07-30 pranešė Latvijos ir Baltarusijos Respublikoms (Espo konvencijos šalims) apie trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimo poveikio aplinkai vertinimą, raštu pateikdama informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą ir pridėdama poveikio aplinkai vertinimo programą anglų ir rusų kalbomis Latvijos aplinkos ministerijai ir Baltarusijos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministerijai.

2008-09-15 Latvijos aplinkos ministerija nurodė, kad Latvija dalyvaus poveikio aplinkai

vertinimo procese ir pateikė pasiūlymus poveikio aplinkai vertinimo programai, kuriuose akcentuojama, kad atliekant šio projekto poveikį aplinkai vertinimą turi būti kompleksiskai įvertintas ir kitų IAE eksploatavimo nutraukimo, naujos atominės elektrinės statybos projektų poveikis ir kad būtina sukurti veiklos vykdymo kontrolės ir stebėsenos sistemą.

2008-09-17 Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministerija pateikė komentarus poveikio aplinkai vertinimo programai. Dauguma pastabų ir pasiūlymų susiję su radioaktyvio poveikio Baltarusijos gyventojams įvertinimu, radionuklidų pernašos į Baltarusijos vandenis tikimybe, technologiniais veiklos aspektais.

Aplinkos ministerija 2009-03-20 minėtoms šalims pateikė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kurią rengiant atsižvelgta į gautas šalių pastabas. Latvijos prašymu 2009-04-22 Daugpilyje vyko Latvijos visuomenės supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Abi šalys poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai pastabų nepateikė.

10. Sprendime nustatytos sąlygos.

Projektuojant trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno kompleksą, siekt, kad gyventojų apšvita būtų kuo mažesnė ir, atsižvelgus į šalia esamų ir planuojamų branduolinės energetikos objektų poveikį, neviršytų gyventojų apribotosios metinės efektinės dozės vertės – 0,2 mSv.

Rengiant techninį projektą patikslinti laidojimo modulių konstrukcijos technines detales: naudotinas medžiagas, inžinerinių barjerų parametrus ir kt.

Rengiant trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso techninį projektą, numatyti priemones aplinkos stebėsenai vykdyti.

11. Pagrindiniai motyvai, kuriais remtasi priimant sprendimą.

IAE eksploatacijos ir jos nutraukimo metu susidarys apie 60000 m³ labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų, todėl tinkamai jų nesutvarkius galima aplinkos tarša radioaktyviomis medžiagomis ir neigiamas poveikis gyventojų sveikatai dėl apšvitos jonizuojančiąja spinduliuote.

Suminis planuojamo trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso ir kitų IAE teritorijoje esamų ir planuojamų branduolinės energetikos objektų radiologinis poveikis aplinkai ir gyventojams atitiks teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Buferinės saugyklos įrengimas palengvins mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų tvarkymo valdymą ir užtikrins mažesnę poveikį aplinkai, kadangi radioaktyviųjų atliekų laidojimui moduliuose bus galima pasirinkti palankiausią metų laiką. Vienos laidojimo operacijos trukmė būtų tik 1-2 mėn., po kurios būtų galima iškart suformuoti paviršinius inžinerinius barjerus ir užtikrinti ilgalaikę saugą.

12. Sprendimo pobūdis.

Trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų kapinyno komplekso įrengimas pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą (2009-07-15 versija Nr. 5) yra leistinas prioritetinėse aikštelėse.

Aplinkos viceministras

dr. Aleksandras Spruogis